

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 7 020 mieszkańców. Wójtem Gminy Łagów jest Pan Paweł Marwicki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie został utworzony na mocy Uchwały Nr X/43/90 Gminnej Rady Narodowej w Łagowie z dnia 29 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie” oraz Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy Łagów z dnia 20 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 290635400 i NIP 657 22 88 956.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie jest Pani Marta Kowalska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr LIV/341/13 Rady Gminy w Łagowie z dnia 20 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie. Statut zmieniony został Uchwałą Nr XIX/172/16 Rady Gminy w Łagowie z dnia 24 lutego 2016 roku w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej Gminy Łagów do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego i zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zmiany dotyczyły wyznaczenia GOPS w Łagowie do realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego 500 +. Podczas zmian Statutu w 2016 roku, w § 2 i 6 dokumentu nie uaktualniono publikatorów ustaw do obowiązujących na dzień wydania nowego dokumentu.

Handwritten signature and stamp:
Marta Kowalska
Kierownik Ośrodka

Handwritten signature:

- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie. W § 6 Regulaminu widnieje bardzo rozbudowany, niedostosowany do stanowiska pracy pracowników socjalnych zakres ich obowiązków. Zadania pracowników socjalnych w tym punkcie odbiegają znacznie od tych, wymienionych w art. 119 ustawy o pomocy społecznej. W regulaminie zadaniami pracownika socjalnego są np.: analiza nad prawidłowym wykorzystaniem przyznanych środków finansowych, realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - zwłaszcza w formie świadczenia usług asystenta rodziny i realizacji programów w tym zakresie, prowadzenie postępowań w sprawach dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych, postępowań egzekucyjnych w tym zakresie czy terminowe sporządzanie list wypłat w zakresie świadczeń pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych. W Regulaminie GOPS brak jest zakresu zadań pracownika zajmującego się realizacją świadczenia wychowawczego 500+;
- 3) Uchwałę Nr XLVI/253/09 Rady Gminy z dnia 23 czerwca 2009 roku w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie oraz zasad zwalniania od opłat i trybu ich pobierania;
- 4) Uchwałę Nr XXXVIII/223/13 Rady Gminy w Łagowie z dnia 23 stycznia 2013 roku w sprawie: zmian Uchwały Nr XLVI/253/09 Rady Gminy z dnia 23 czerwca 2009 roku w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie oraz zasad zwalniania od opłat i trybu ich pobierania;
- 5) Uchwałę Nr LVII/356/14 Rady Gminy w Łagowie z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie: ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 6) Uchwałę Nr LVII/355/14 Rady Gminy w Łagowie z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020;
- 7) Upoważnienie Or.220.150.62.2013 Wójta Gminy Łagów z dnia 12 kwietnia 2013 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

*Wojciech
Pomykała*

2
Wojciech

w Łagowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, zarówno w zakresie zadań zleconych jak i zadań własnych gmin realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

- 8) Zarządzenie Nr 1/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie z dnia 10 maja 2016 roku w sprawie wprowadzenia „zasad przyznawania zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz pomocy rzeczowej ze środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie i otrzymanych dotacji”;
- 9) Zarządzenie Nr 2/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie z dnia 10 maja 2016 roku w sprawie zmiany zasad przyznawania zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz pomocy rzeczowej ze środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie i otrzymanych dotacji obowiązujących od 1 czerwca 2016 roku wprowadzonych zarządzeniem nr 1/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Łagowie z dnia 10 maja 2016 roku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 148/2017 z dnia 27 lutego 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 149/2017 z dnia 27 lutego 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.*

3

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 28 lutego i 01 – 02 marca 2017 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ul. Rynek 62, 26 – 025 Łagów, tel. 41 343 70 59. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia na parterze budynku, które zajmują kierownik i pracownicy socjalni. Dodatkowo na piętrze budynku znajduje się pomieszczenie, w którym realizowane są świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenie wychowawcze 500 +. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – protokół oględzin siedziby GOPS w Łagowie).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w Kasie Centrum Usług Wspólnych w Łagowie.

Ad. 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników, w tym: kierownik, 2 starszych pracowników socjalnych oraz pracownik socjalny. (Załącznik Nr 2 Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = $7\ 020/3 = 2\ 340$

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 340 mieszkańców. Z wyjaśnień Kierownika GOPS (Załącznik Nr 3) wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej z powodu braku środków finansowych na zatrudnienie dodatkowego pracownika socjalnego. Z wyjaśnień tych wynika również, że sprawa na bieżąco zgłaszana jest do Wójta Gminy.

Ponadto w miejscu tym należy zaznaczyć, że pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS obłożeni są dodatkowymi obowiązkami – realizacją dodatków mieszkaniowych, energetycznych, prowadzeniem postępowań egzekucyjnych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń w tym zakresie. W związku z powstaniem Centrum Usług Wspólnych

5

w Łagowie, które obsługuje m. in. GOPS pod względem księgowym i kadrowym, pracownicy socjalni prowadzą analizę prawidłowości wykorzystania środków finansowych, zatwierdzają pod względem merytorycznym i strukturalnym faktury, listy wypłat zasiłków, noty księgowe. Zdaniem zespołu kontrolujących dodatkowe czynności (nie wynikające z zakresów czynności pracowników) obok i tak zbyt małej liczby pracowników socjalnych (niespełniony wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) negatywnie wpływają na jakość prowadzonej pracy socjalnej, świadczonej na rzecz klientów pomocy społecznej, a także naruszają jeszcze w większym stopniu wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie (Zał. Nr 4 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MPiPS – 03 za rok 2016 wynika, że w roku 2016 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **56 osób**, w tym dla **49 osób samotnych** na łączną kwotę **299 408 zł**, w 2017 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego udzielana jest dla **46 osób**. W 2016 roku składkę zdrowotną opłacano za **50 zasiłkobiorców**, w 2017 roku do dnia kontroli składka zdrowotna opłacana jest za **43 osoby**.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

8210.5.05.2016; 8210.25.10.2015; 8210.2.04.2016; 8210.3.10.2016; 8210.18.10..2015.zm.;
8210.8.10.2015.zm.; 8210.3.02.2017.zm.; 8210.19.10.2015.zm.; 8210.3.11.2015;
8210.3.07.16.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz

6

upoważnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywoływane były na ogół z aktualnymi publikatorami, w dwóch sprawdzonych przypadkach odnotowano kodeks postępowania administracyjnego z nieaktualnym publikatorem. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej widniało bez daty wydania, a w trzech przypadkach tych decyzji w podstawie prawnej brak było art. 37 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku stałym, a zamiast niego widniał art. 38 tej ustawy, odnoszący się do zasiłku okresowego. W jednej decyzji zmieniającej kwotę zasiłku stałego nie przywołano w podstawie prawnej art.163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję. Ponadto w podstawie prawnej części decyzji klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Ponadto w skontrolowanych decyzjach brak było konkretnych dat początkowych przyznania zasiłku, np. od 1 maja, wpisywano jedynie miesiąc i rok przyznania wsparcia - tj. np. od miesiąca maja danego roku.

Wojciech
Pruski

7
Staw

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali w większości przypadków osobiście, potwierdzając ten fakt datą oraz podpisem.

Zasiłki okresowe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 4 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MPiPS - 03 za rok 2016 wynika, że w roku 2016 pomocą okresową objęto **70 osób** na łączną kwotę **93 917 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia była długotrwała choroba oraz bezrobocie. W roku 2017 do dnia kontroli świadczenie okresowe przyznano dla **28 osób**. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji: 8211.2.2016; 8211.27.02.2017; 8211.12.01.2016; 8211.20.02.2017; 8211.21.02.2017; 8211.12.02.2017; 8211.23.02.2017; 8211.18.02.2017; 8211.5.02.2016; 8211.26.02.2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: zaświadczenia lub oświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, oświadczenia klientów, zaświadczenia potwierdzające wysokość pobieranych świadczeń rodzinnych lub funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej decyzji z aktualnymi publikatorami, w jednym przypadku jedynie k. p. a. przywołano z nieaktualnym publikatorem, a rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

8

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej widniało w przeważającej części sprawdzonych decyzji bez daty wydania.

Zespół kontrolny odnotował, że skontrolowanym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu podając powód, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Ponadto w skontrolowanych decyzjach brak było konkretnych dat początkowych przyznania zasiłku, wpisywano jedynie miesiąc i rok.

Dodatkowo kontrolujący stwierdzili, że w drukach części sprawdzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji brak było wpisów w rubryce praca socjalna.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2016 roku wynika, że pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2016 roku objęto ogółem **772 osoby**, a ogólny koszt programu wyniósł **279 349 zł** (środki własne – 61 602 zł oraz 217 747 zł - dotacja). W 2016 roku pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **219 osób**, w tym 28 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej oraz 191 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W okresie tym udzielono także zasiłków celowych dla **415 osób** ze **152 rodzin** oraz świadczeń rzeczowych dla **138 osób** z **62 rodzin**. W 2017 roku do dnia kontroli posiłkiem objęto **173 osoby**.

9

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Łagów.

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Gminny Zespół Szkół w Łagowie	obiad	2,50 zł	97
2.	Szkoła Podstawowa w Zbelutce Starej	kanapki	3,47 zł	34
3.	Szkoła Podstawowa w Piotrowie	kanapki	3,47 zł	18
4.	Szkoła Podstawowa w Czyżowie	kanapki	3,47 zł	8
5.	Szkoła Podstawowa w Rudzie	kanapki	3,47 zł	12
6.	Szkoła Podstawowa w Paprocicach	kanapki	3,47 zł	4
	RAZEM			173

Negatywnym jest fakt, że w pięciu szkołach na terenie Gminy Łagów dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, dożywianie w placówkach tych prowadzone jest w formie kanapek, co jest niezgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że w szkołach tych brak jest pomieszczeń przystosowanych do wydawania gorącego posiłku i cały czas czynione są starania w kierunku wydawania w placówkach gorącego posiłku (rozmowy z dyrektorami szkół). (Załącznik Nr 5 – wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie dożywiania).

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

8223.33.10/12.2016; 8223.28.11/12.2016; 8223.60.11.2016; 8223.11.01.16;
8223.31.9/12.2016; 8223.22.02.2017; 8223.1.03.2017; 8223.25.02.2017

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS8223.3.02.2013.SZP.ZB; GOPS8223.21.02.2017.Gimn.IIiSPZPiotrów;
GOPS8223.18.02.2017.SP.L; GOPS8223.26.02.2017.GimnLiSZPwRudzie;
GOPS8223.21.02.2017Gimn; GOPS8223.21.02.2017.SZP.Zb; 8223.25.02.2017.SzP.Zb.;
GOPS8223.16.01.2017.SzP.Piotrów; GOPS.8223.11.01.2017.SzP.K;
GOPS8223.22.02.2017.SzPiGimn.4.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłki i zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w części rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”, u osób, u których dochód przekracza 100 % do 150 % ustawowego kryterium dochodowego również Uchwałę Nr LVII/355/14 Rady Gminy w Łagowie z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie: podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami. W części sprawdzonych decyzji w podstawie prawnej widniało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej bez daty jego wydania.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na posiłek przywołano prawidłowo art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 ustawy - odnoszący się do zasiłku celowego.

Decyzjom wydanym w ramach Programu nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Ponadto w sześciu skontrolowanych decyzjach przyznających zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” brak było daty wypłaty świadczeń.

Zespół kontrolny odnotował również, że w sprawdzonych decyzjach, wydanych na posiłki brak było konkretnych dat początkowych przyznania posiłku, wpisywano jedynie miesiąc i rok.

Dodatkowo kontrolujący stwierdzili, że w drukach części sprawdzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji brak było wpisów w rubryce praca socjalna.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS w Łagowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w 2016 roku, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 4, pkt 18), udzieliła **159** zasiłków celowych oraz **12** specjalnych zasiłków celowych. W 2017 roku do dnia kontroli natomiast **2** zasiłków celowych oraz **1** specjalnego zasiłku celowego.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłek celowy:

8212.1.02.2016.celowy;   8212.1.04.2016.celowy;   8212.7.02.2016.celowy;
8212.1.05.2016.celowy;   8212.1.02.2017.celowy;   8212.6.01.2016.celowy;
8212.5.01.2016.celowy; 8212.01.01.2016.celowy; 8212.1.09.2016.celowy.

Specjalny zasiłek celowy:

8212.1.04.2016.celowyspecjalny; 8212.10.03.2016specjalny;
8212.2.09.2016.celowyspecjalny; 8212.1.03.celowyspecjalny;
8212.5.05.2016.celowyspecjalny; 8212.09.2016cel.specjalny;
8212.2.06.2016.celowyspecjalny; 8212.3.06.16.celowyspecjalny;
8212.1.08.2016celowyspecjalny; 8212.8.03.2016.cel.specjalny.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, decyzje przyznające renty, emerytury, odcinki rent, emerytur, zaświadczenia z PUP, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, prąd, oświadczenia klientów. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na opał, dofinansowanie do zakupu leków lub na leczenie czy zakup odzieży.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej widniało bez daty wydania, w jednym przypadku decyzji na specjalny zasiłek celowy brak było tego rozporządzenia i w jednym przypadku było ono nieaktualne z 2012 roku. Ponadto w dwóch przypadkach sprawdzonych decyzji na specjalne zasiłki celowe, w podstawie prawnej widniało nieaktualne rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k. p. a.

Ponadto w trzech przypadkach zasiłków celowych i siedmiu skontrolowanych specjalnych zasiłków celowych brak było daty wypłaty świadczeń.

Zespół kontrolny odnotował, że w jednym sprawdzonym przypadku w zasiłku celowym oraz w dwóch przypadkach specjalnych zasiłków celowych pomoc była przyznana

13

i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co nie jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatność za świadczone usługi, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia określa Uchwała Nr XLVI/253/09 Rady Gminy z dnia 23 czerwca 2009 roku w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie oraz zasad zwalniania od opłat i trybu ich pobierania zmieniona Uchwałą Nr XXXVIII/223/13 Rady Gminy w Łagowie z dnia 23 stycznia 2013 roku.

W 2016 roku usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz **5 osób**, w 2017 roku do dnia kontroli na rzecz **3 osób**. Usługi opiekuńcze realizowane są przez opiekunkę zatrudnioną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie w ramach umowy o pracę.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, przedstawiciela ustawowego osoby zainteresowanej lub z urzędu, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby, wieku, sprawności psychofizycznej osoby oraz możliwości udzielenia jej pomocy ze strony rodziny. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. Cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 15 zł.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

OPS Nr 10/07/2016; OPS Nr 11/04/2016; OPS Nr 6/04/2016.

14

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Ośrodek określono czas, na jaki przyznane zostało wsparcie, liczbę godzin w tygodniu, kwotę odpłatności za godzinę usługi, termin uiszczenia odpłatności, numer rachunku bankowego, na który ma być wnoszona odpłatność za usługi oraz realizatora usług.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Rady Gminy w Łagowie dotyczące usług opiekuńczych oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych.

W sprawdzonych decyzjach odnotowano nieaktualny publikator k. p. a., w dwóch przypadkach nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, w jednym przypadku w podstawie prawnej przywołano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 17 lipca 2012 roku bez tytułu, a w dwóch przypadkach również z nieaktualną datą wydania, ale z dobrym publikatorem z 2015 roku. Stwierdzono również, że w dwóch sprawdzonych decyzjach, wydanych na usługi brak było konkretnych dat początkowych przyznania usługi, wpisywano jedynie miesiąc i rok. W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano również brak pełnej stawki za godzinę usług, wskazywano jedynie odpłatność za godziną, którą ponosić ma klient.

Ponadto w dwóch przypadkach decyzje administracyjne wydane zostały na okres przekraczający koniec roku budżetowego. Według kontrolujących pomoc w formie usług opiekuńczych powinna być przyznana na okres najdłuższy od stycznia do grudnia, tak jak rok budżetowy.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiady, odcinki, decyzje rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k. p. a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy

Andrzej Pospisil

15
[Signature]

społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej przebywa 12 osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: rozmowach wspierających, pomocy w wypełnianiu dokumentów, pomocy w umawianiu wizyt lekarskich, poradnictwie w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, w różnego rodzaju sprawach rodzinnych i kryzysowych klientów, pracy w grupach roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, rejestrowania się w PUP, współpracy z Policją, GKRPA, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łagowie pracownicy socjalni w 2016 roku zawarli jedynie 3 kontrakty socjalne. Kontrakty te dotyczyły spłaty zadłużenia m. in. za wodę i niedopuszczenia do dalszego zadłużenia i opłaty bieżących rachunków.

Handwritten signature

Handwritten signature

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Łagowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakupione lekarstwa, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 340 mieszkańców. Z wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej z powodu braku środków finansowych na zatrudnienie dodatkowego pracownika socjalnego. Z wyjaśnień tych wynika również, że sprawa na bieżąco zgłaszana jest do Wójta Gminy. Ponadto zespół kontrolny stwierdził, że pracownicy socjalni obłożeni są dodatkowymi obowiązkami, m. in. realizacją dodatków mieszkaniowych, energetycznych, prowadzeniem postępowań egzekucyjnych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń w tym zakresie, a w związku z powstaniem Centrum Usług Wspólnych w Łagowie, które obsługuje m. in. GOPS pod względem księgowym i kadrowym, pracownicy socjalni prowadzą analizę prawidłowości wykorzystania środków finansowych, zatwierdzają pod względem merytorycznym i strukturalnym faktury, listy wypłat zasiłków, noty księgowe. Zdaniem zespołu kontrolujących dodatkowe czynności (nie wynikające z zakresów czynności pracowników) obok i tak zbyt małej liczby pracowników socjalnych (niespełniony wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) negatywnie wpływają na jakość prowadzonej pracy socjalnej, świadczonej na rzecz klientów pomocy społecznej i jeszcze w większym stopniu naruszają wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że Statut GOPS zmieniony został w 2016 roku, jednak podczas zmiany w § 2 i 6 dokumentu nie uaktualniono publikatorów ustaw do obowiązujących na dzień wydania nowego dokumentu.

W § 6 Regulaminu Organizacyjnego GOPS w Łagowie widnieje bardzo rozbudowany, niedostosowany do stanowiska pracy pracowników socjalnych zakres ich obowiązków. Zadania pracowników socjalnych w tym punkcie odbiegają znacznie od tych, wymienionych w art. 119 ustawy o pomocy społecznej. W regulaminie zadaniami pracownika socjalnego są np.: analiza nad prawidłowym wykorzystaniem przyznanych środków finansowych, realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - zwłaszcza w formie świadczenia usług asystenta rodziny i realizacji programów w tym zakresie, prowadzenie postępowań w sprawach dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych, postępowań egzekucyjnych w tym zakresie czy terminowe sporządzanie list wypłat w zakresie świadczeń pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych. W Regulaminie brak jest zakresu zadań pracownika zajmującego się realizacją świadczenia wychowawczego 500+.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pozytywnym jest, że w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały na ogół aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych, natomiast w dwóch przypadkach decyzji na zasiłki stałe, jednym zasiłku okresowym oraz w usługach opiekuńczych kodeks postępowania administracyjnego przywołano z nieaktualnym publikatorem, w dwóch przypadkach sprawdzonych decyzji na usługi opiekuńcze ustawa o pomocy społecznej widniała również z nieaktualnym publikatorem.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe, przeważającej części zasiłków okresowych, w części sprawdzonych decyzji, wydanych w ramach Programu dożywiania, większości zasiłków celowych i specjalnych celowych rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń

pieniężnych z pomocy społecznej widniało bez daty wydania. W jednym przypadku decyzji na specjalny zasiłek celowy brak było tego rozporządzenia i w jednym przypadku było ono nieaktualne z 2012 roku. Ponadto w jednym przypadku sprawdzonej decyzji na usługi opiekuńcze w podstawie prawnej przywołano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 17 lipca 2012 roku bez tytułu, a w dwóch przypadkach również z nieaktualną datą wydania, ale z dobrym publikatorem z 2015 roku. Dodatkowo w dwóch przypadkach sprawdzonych decyzji na specjalne zasiłki celowe, w podstawie prawnej widniało nieaktualne rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Zespół kontrolny stwierdził, że w trzech przypadkach decyzji, wydanych na zasiłki stałe w podstawie prawnej brak było art. 37 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku stałym, a zamiast niego widniał art. 38 tej ustawy, odnoszący się do zasiłku okresowego. W jednej decyzji zmieniającej kwotę zasiłku stałego nie przywołano w podstawie prawnej art.163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.

Ponadto w podstawie prawnej części decyzji klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym w zakresie pomocy społecznej nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Ponadto w skontrolowanych decyzjach, wydanych na zasiłki stałe, okresowe, posiłki i dwie na usługi opiekuńcze brak było konkretnych dat początkowych przyznania zasiłku, posiłku czy usługi, np. od 1 maja 2016 roku, wpisywano jedynie miesiąc i rok przyznania wsparcia - tj. np. od miesiąca maja 2016 roku.

Dodatkowo kontrolujący stwierdzili, że w drukach części sprawdzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji brak było wpisów w rubryce praca socjalna.

Negatywnym jest fakt, że w pięciu szkołach na terenie Gminy Łagów dzieci nie otrzymują gorącego posiłku, dożywianie w placówkach tych prowadzone jest w formie kanapek, co jest niezgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że w szkołach tych brak jest pomieszczeń przystosowanych do wydawania gorącego posiłku i cały czas czynione są starania w kierunku wydawania w placówkach gorącego posiłku (rozmowy z dyrektorami szkół).

Ponadto w sześciu skontrolowanych decyzjach przyznających zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz w trzech przypadkach zasiłków celowych i siedmiu skontrolowanych specjalnych zasiłków celowych brak było daty wypłaty świadczeń.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że w jednym sprawdzonym przypadku w zasiłku celowym oraz w dwóch przypadkach specjalnych zasiłków celowych pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co nie jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych, wydanych na usługi opiekuńcze odnotowano brak pełnej stawki za godzinę usług, widniała jedynie odpłatność za godzinę, którą ponosić ma klient.

Ponadto w dwóch przypadkach usług, decyzje administracyjne wydane zostały na okres przekraczający koniec roku budżetowego. Według kontrolujących pomoc w formie usług opiekuńczych powinna być przyznana na okres najdłuższy od stycznia do grudnia, tak jak rok budżetowy.

Zespół kontrolny stwierdził, że GOPS w Łagowie nie wykorzystuje kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

20

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543 ze zm.).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół oględzin siedziby GOPS w Łagowie.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Wyjaśnienia Kierownika GOPS w Łagowie dotyczące stanu zatrudnienia pracowników socjalnych.
4. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
5. Wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie dożywiania.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Kielce, dnia 31 marca 2017 r.

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Łagowie

Maria Kowalska
.....
mgr *Maria Kowalska*

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
Anna Gromska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
26-025 Łagów, ul Rynek 62
tel. 41 343-70-59
NIP 6572288956